

Med blick för den som är utsatt

»Det är mot periferin vi bör rikta blicken«

Det har varit sommar ännu en gång, och livet börjar nu så sakteliga återgå till vardag igen efter semester och ledighet. Så viktig och välbehövlig denna sommarledighet är, då vi kan koppla av och återfå lättheten inför livet. Ändå, den sommar som betyder ledighet och återhämtning för vissa innebär också en ökad utsatthet av våld och ensamhet för andra.

Ett signum för att sommaren är igång är för många av oss Sommar i P1. Denna sommar var det flera sommarpratörer som berörde. Ett av de program som fick flest nedladdningar var det som Carina Bergfeldt höll. Denna briljanta reporter på SVT nyheter, som är flerfaldigt prisad för sina många och pedagogiska reportage från Trumps USA, gav ett elegant långfinger åt gubbiga chefer och män som tidigare tryckt ned henne. Hon gjorde det genom att berätta om sin revanschartade karriär från en sömning småstad i Västergötland till att bli handplockad till ett av de mest välrenommerade jobben på SVT.

Med sin pedagogiska förmåga att förklara för svenskarna de komplicerade turerna i och med att Donald Trump valdes till president gick Carina Bergfeldt rakt igenom rutan före och efter presidentvalet i USA. Genom intervjuer av de mest utsatta har hon också varit med och bidragit till en förståelse för hur det kommer sig att människor vill rösta på Trump. Det handlar bland annat om att utsattheten och fattigdomen är stor men också att klyftorna tilltar på alla plan. Detta är långt ifrån det USA de flesta svenskar möter som semestrar i USA.

Ändå var det inte berättelsen om karriären som fängade min uppmärksamhet mest. Det som fängade mig var istället hur Bergfeldt berättade om hur hon, inte utan smärta, upptäckt att hennes dragning och identifikation till de mest utsatta i samhället och hennes förmåga att få kontakt med dessa, handlade om den stora utsatthet hon själv upplevt som barn.

Bergfeldts blick på samhället är med andra ord från den utsattas position. En blick, inte för att omstörta, vältra sig i eller normalisera utsattheten utan snarare för att försöka att förstå och därigenom förklara för oss tittare vad det är som egentligen sker i det stora landet i väster.

Bergfeldts berättelse om en våldsam pappa blev för många av oss en påminnelse om den ökade utsatthet som sommaren också kan innebära för många, inte

minst för barnen. Tilltagande våld i hemmen, utsatthet i form av ensamhet och psykisk ohälsa är naturligtvis mest fruktansvärt för den enskilda som drabbas men som Bergfeldts reportage har visat blir det också i förlängningen ett problem för samhället i stort.

När sommaren breder ut sig som en gränslös vidd av ensamhet för många som befinner sig i utsatthet – ekonomisk eller själslig – så har kyrkan en viktig roll och funktion. Kanske är det inte alltid gudstjänsterna som människor söker sig till då, även om naturligtvis också en gudstjänst kan vara livsavgörande för somliga mitt i sommaren. De verksamheter som utflykter, dagläger och sommarcaféer utgör är viktiga företeelser då. Ändå är inte alltid tillgängligheten särskilt stor under sommarmånaderna och det kan ibland vara svårt att veta var man ska hänvisa någon som söker kontakt och gemenskap ur ensamheten under sommaren.

Jag tänker återigen på den blick Carina Bergfeldt uppvisar sig ha för samhället. En blick som på många sätt påminner om den blick jag menar att vi bör sträva efter var gång vi ställer frågan om vad det är att vara kyrka, hur medlemsantalet ska öka eller vilken typ av gudstjänster vi bör fira. Jag är själv vansinnigt trött på alla dessa frågor men de måste ställas om och om igen just för att inte fastna i föreställningen om kyrkan som en gång för alla har ordnat det för sig utan att istället påminna om att det är mot periferin vi bör rikta blicken och att periferin ständigt tenderar att ändras och flytta på sig.

Med denna ledare vill jag därför bara betona och understryka vikten av det arbete som redan görs i många församlingar men också utmana oss alla genom att påminna om att kyrkan har en viktig uppgift för utsattheten i samhället, både den som syns och inte syns. Inte för att ersätta det arbete som sjukvården och samhället gör men som ett komplement därför att kyrkan med sitt teologiska språk erbjuder en plats där livet också i sin utsatthet och skörhet har del i ett meningsfullt sammanhang.

JENNY KARLSSON